

Nr 33

Bevillningsutskottets betänkande med anledning av motioner om åtgärder vid beskattning i syfte att främja sparandet.

(2:a avd.)

Yrkanden

I) de likalydande motionerna I: 97 av herr *Bohman m. fl.* och II: 113 av herr *Holmberg m. fl.*, vari hemställts

1) att riksdagen antar följande

a) Förslag

till

Lag

om bostadssparande

Härigenom förordnas som följer

1 §.

Den som under ett eller flera av åren 1971—1976 insätter medel i bank eller annan penninginrättning å särskilt konto för bostadsanskaffning (bostadskonto) må åtnjuta uppskov med taxering till kommunal och statlig inkomstskatt för vad sålunda insatts efter vad nedan sägs.

2 §.

Uppskov enligt 1 § må äga rum för ett belopp om högst 1 500 kronor per år under nämnda period, dock att för äkta makar beloppet må utgöra högst 3 000 kronor per år.

3 §.

Å bostadskonto insatta medel skola vara avsedda för förvärv av eget hem, eller för gäldande av insats i bostadsrättsförening eller bostadsförening. Den omständigheten att bostaden är förenad med utrymme för ägarens yrkesverksamhet skall ej utgöra hinder för uppskov, som i 1 § sägs, under förutsättning att bostadsändamålet prövas vara det väsentliga, ej heller den omständigheten att bostaden är uppförd å jordbruksfastighet.

4 §.

Belopp, för vilket uppskov med taxering erhållits, skall upptagas som intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet för det beskattningsår då uttag från bostadskonto sker, såvida icke de uttagna medlen under beskattningsåret använts för ändamål som i 3 § sägs, i vilket fall skattebefrielse skall äga rum.

Å bostadskonto insatta medel, som icke uttagits före utgången av år 1980, skola upptagas till beskattning enligt 1982 års taxering.

5 §.

Bank eller annan penninginrättning, som mottagit insättning på bostadskonto, har att varje år före den 1 februari underrätta taxeringsnämnd i vederbörandes hemortskommun om sammanlagda beloppet av under näst-föregående kalenderår verkställd insättning å bostadskonto, eller utbetalning från sådant konto.

6 §.

Kungl. Maj:t äger meddela de närmare föreskrifter som erfordras för tillämpning av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1971, dock att bestämmelserna icke skola tillämpas vid 1971 års taxering eller vid eftertaxering för 1971 eller tidigare år.

b) Förslag

till

Lag

om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom förordnas att till följande paragrafer i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) skola fogas nya moment av nedan angiven lydelse, nämligen till 22 § ett moment, betecknat 4, till 25 § ett moment, betecknat 4, till 29 § ett moment, betecknat 5, samt till 46 § ett moment, betecknat 5, ävensom att till anvisningarna till 22 § samma lag skall fogas en ny punkt, betecknad 9, av den lydelse som nedan sägs.

22 §.

4 mom. Fysisk person, som haft intäkt varom i 21 § förmäles, äger där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 eller 3 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader, åtnjuta extra avdrag

med 400 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 800 kronor. I intet fall må dock skattskyldig åtnjuta extra avdrag med högre belopp än som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och summan av de i 1 eller 3 mom. avsedda kostnaderna och ej heller med högre belopp än som motsvarar 4 procent av den skattskyldiges i jordbruket nedlagda skattepliktiga förmögenhet. Extra avdrag som här sägs må vidare, tillsammans med förekommande extra avdrag enligt 25 § 4 mom. och 29 § 5 mom., endast åtnjutas i den mån avdrag enligt 39 § 3 mom. icke kunnat tillgodogöras av den skattskyldige.

25 §.

4 mom. Fysisk person, som haft intäkt varom i 24 § förmåles, äger där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 eller 3 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader, åtnjuta extra avdrag med 400 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 800 kronor. Vad angår inskränkning i rätten att åtnjuta extra avdrag som här sagts skola bestämmelserna i 22 § 4 mom. och i punkt 9 av anvisningarna till 22 § äga motsvarande tillämpning.

29 §.

5 mom. Fysisk person, som haft intäkt varom i 28 § förmåles, äger där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader, åtnjuta extra avdrag med 400 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 800 kronor. Vad angår inskränkning i rätten att åtnjuta extra avdrag som här sagts skola bestämmelserna i 22 § 4 mom. och i punkt 9 av anvisningarna till 22 § äga motsvarande tillämpning.

46 §.

5 mom. Har skattskyldig, som är ägare av annan fastighet, inrättad till bostad åt en familj jämte personliga tjänare (enfamiljsfastighet) eller två familjer jämte personliga tjänare (tvåfamiljsfastighet) eller som innehar lägenhet med bostadsrätt, under beskattningsåret verkställt amortering av skuld å sådan fastighet eller sådan lägenhet till ett belopp överstigande 1,5 procent av fastighetens taxeringsvärde eller beträffande bostadsrättslägenhet den del av fastighetens taxeringsvärde, som belöper å lägenheten, må han i hemortskommunen åtnjuta avdrag för överstigande amortering, dock högst med ett belopp av 700 kronor — jämte i förekommande fall 200 kronor för ettvar hemmavarande barn under 16 år — och endast i den mån den sam-

manlagda amorteringen icke motsvaras av en minskning under beskattningsåret av den skattskyldiges eller dennes makes sammanlagda hos banker och andra penninginrättningar innestående medel.

Anvisningar

till 22 §.

9. Beräkningen av den skattskyldiges i jordbruket nedlagda skattepliktiga förmögenhet skall ske på grundval av bestämmelserna i 2—5 §§ förordningen om statlig förmögenhetsskatt.

Om extra avdrag enligt 22 § 4 mom., 25 § 4 mom. eller 29 § 5 mom. samtidigt må åtnjutas i två eller flera förvärvskällor skall avdraget, med den inskränkning varom i 22 § 4 mom. stadgas, fördelas mellan förvärvskällorna i förhållande till nettointäkten av förvärvskällorna sådan denna skulle ha varit om extra avdrag ej förekommit.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1971, dock att äldre bestämmelser alltjämt skola gälla vid 1971 års taxering samt vid eftertaxering för 1971 och tidigare år.

2) att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna vad i motionerna anförts angående aktiesparande,

II) de likalydande motionerna I: 784 av herrar *Thorsten Larsson* och *Olle Eriksson* samt II: 919 av fru *Nilsson m. fl.*, vari hemställts

att riksdagen beslutar om sådan ändring av kommunalskattelagen att det extra avdraget för inkomst av kapital höjes med 200 kr. för ensamstående och 400 kr. för makar till sammanlagt 600 respektive 1 200 kr. samt att vederbörande utskott utarbetar erforderlig författningstext,

III) de likalydande motionerna I: 796 av herr *Svanström* och II: 899 av herr *Antonsson m. fl.*, vari hemställts

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anholder om förslag till riksdagen med ledning av vad i motionerna anförts rörande premiering av personligt sparande på särskilt sparkonto i bank eller annan penninginrättning samt rörande skattelättnader för målinriktat bostadssparande,

IV) motionen II: 414 av herr *Björck* i Nässjö, vari hemställts

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär utredning om hushållens sparvanor i syfte att åstadkomma förslag till åtgärder syftande till att stimulera det enskilda sparandet och till åtgärder som underlättar en övergång till olika former av vinstandel och delägarskap,

V) motionen II: 564 av herrar *Antby* och *Enskog*, vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om förslag till riksdagen med ledning av vad i motionen anförts rörande premiering av personligt bostadssparande i bank eller annan penninginrättning.

De under I) och IV) upptagna motionerna har, i vad avser åtgärder vid beskattningen i syfte att främja sparandet, hänvisats till bevillningsutskottet och i övrigt till bankoutskottet.

Gällande bestämmelser m. m.

Frågan om premiering av sparandet genom lättnader vid beskattningen har under senare tid årligen varit föremål för riksdagens prövning. År 1957 hemställde riksdagen om tillsättande av en utredning med uppgift att allsidigt och förutsättningslöst söka utröna, huruvida det var lämpligt och möjligt att skattevägen stimulera nysparande och vilka former som därvid borde komma i fråga. Denna undersökning verkställdes av utredningen om sparstimulerande åtgärder, som framlade resultatet av sitt arbete i ett i början av år 1961 avgivet betänkande (SOU 1961: 2). Därvid förordade utredningen vissa åtgärder i syfte att främja sparandet på annat sätt än genom lättnader vid beskattningen. Bl. a. föreslogs införande av en ny sparform efter i huvudsak samma riktlinjer som ungdomens lönsparande, benämnt allmänna lönsparandet. Vidare förordade utredningen vissa åtgärder i syfte att främja bostadssparandet. Däremot ansåg majoriteten i utredningen det inte vara möjligt att förorda att det totala enskilda sparandet stimulerades genom en definitiv skatteminskning satt i relation till det belopp som insattes på ett särskilt konto. Sammanfattningsvis konstaterade utredningen beträffande möjligheterna att genom ett system med definitiv skatteminskning stimulera sparandet, att det inte går att endast premiera sådant sparande, som är framkallat av själva premieringsförfarandet. Premieringen måste omfatta även medel, som härrör från sparande, som ändå skulle ha skett, samt sådana medel, vilka härrör från tidigare befintliga tillgångar. Premieringskostnaderna skulle med all sannolikhet bli lika stora som eller större än den framkallade sparandeökningen. Vidare skulle kostnaderna komma att bli av den storleksordningen att de kunde få betydande verkningar på statens och kommunernas finanser.

Utredningen behandlade även frågan om ett system för sparpremiering byggt på uppskjuten beskattning och fann därvid att ett förfarande med uppskov med beskattningen för ett sparat belopp sannolikt skulle leda till en viss sparandeökning av långsiktig karaktär. Införandet av bestämmelser härom var emellertid till väsentlig del inte enbart en fråga om att åstadkomma en stimulans av sparandet utan även en fråga om inkomstutjämnning mellan olika år. Ett förslag i detta hänseende kom därför att i olika

avseenden beröra pågående skatteutredningar och ha samband med av dessa behandlade frågor och borde därför tas upp till övervägande i samband med övriga skattefrågor.

Mot utredningens ståndpunktstagande i fråga om skattepremiering av sparande anfördes två reservationer. Ledamöterna Antonsson, Brundin och Danmans förordade sålunda införande av former för sparpremiering såväl genom definitiv skatteminskning i form av rätt till avdrag för avsättning till särskilda sparkonton som genom uppskjuten beskattning genom utjämningskonton. Ledamoten Antonsson uttalade sig därjämte för en premiering av även annat sparande än de nämnda formerna för banksparande.

I prop. 1961: 160 framlades förslag till höjning med en tredjedel av de skattefria bottenbeloppen för inkomst av kapital fr. o. m. 1962 års taxering. Härigenom skulle maximibeloppet för det s. k. sparavdraget, vilket dittills utgjort 300 kr., eller för makar gemensamt 600 kr., komma att höjas till 400 resp. 800 kr. 1961 års vårriksdag biföll förslaget. Vidare medges avdrag för erlagda avgifter och premier för liv-, sjuk- och olycksfallsförsäkringar, dock med viss maximering. För sådana frivilliga avgifter och premier medges avdrag med högst 250 kr. för ensamstående och 500 kr. för äkta makar och ogifta med barn. Genom beslut av 1965 års riksdag utgår fr. o. m. 1966 års taxering förmögenhetsskatt för bl. a. fysisk person för beskattningsbar förmögenhet överstigande 100 000 kr. I prop. 1970: 71 föreslås att detta belopp höjs till 150 000 kr.

I syfte att uppmuntra sparandet antog vidare 1961 års höstriksdag det i prop. 1961: 200 framlagda förslaget om igångsättande av kampanjer för allmänt lönsparande. Dessa leds av en kommitté, vari ingår representanter för arbetsmarknadens större organisationer, sparinstitutioner och statsmakterna.

Till betänkandet fogad *bilaga 1* utvisar allmänna pensionsfondens tillväxt. Inlåningsutvecklingen i vissa sparinstitut framgår av *bilaga 2*. I *bilagorna 3—5* lämnas vissa uppgifter rörande ungdomens lönsparande och det allmänna lönsparandet.

Frågans tidigare behandling

Bevillningsutskottet har tidigare upprepade gånger, senast förra året i sitt av riksdagen godkända betänkandet nr 29, avstyrkt bifall till motionsyrkanden syftande till att genom åtgärder vid beskattningen stimulera till ett ökat personligt sparande. I fråga om premiering av personligt sparande på särskilt sparkonto uttalade utskottet att de undersökningar, som utförts av utredningen om sparstimulerande åtgärder och som redovisats i utredningens betänkande SOU 1961: 2, givit vid handen att det knappast var möjligt att genom definitiva skattelättnader effektivt åstadkomma ett verkligt nysparande. Det föreslagna systemet med avsättning av medel till spar-

konto skulle dessutom innebära ett införande av nya möjligheter till inkomst- och progressionsutjämning vid beskattningen. Införandet av bestämmelser och premiering av sparande på särskilt bostadskonto var enligt utskottets mening inte enbart en fråga om stimulans av bostadssparandet utan också en fråga om inkomst- och progressionsutjämning. Inte heller ansåg utskottet sig kunna biträda förslaget om skatteförmåner för överamorteringar av skuld på egnahemslån. Gällande skattelagstiftning i fråga om egnahemsfastigheter och bostadsrättslägenheter ansåg utskottet förmånliga för de skattskyldiga, och de eventuella åtgärder som erfordras för att stimulera bostadssparandet borde därför ske på annat sätt än genom lättnader vid beskattningen.

Utskottet ansåg det från statsfinansiell synpunkt inte heller möjligt att medverka till en höjning av sparavdraget i inkomstkällan kapital eller till en utvidgning av dess användningsområde och återopade därvid att enligt kalkyler gjorda på grundval av 1966 års taxering en höjning av sparavdraget från 400 kr. till 600 kr. för ensamstående och från 800 kr. till 1 200 kr. för makar kunde beräknas medföra ett skattebortfall för staten på 50—60 milj. kr. och för kommunerna på ca 35 milj. kr. Beträffande rätten till särskilda sparavdrag i inkomstkällorna jordbruksfastighet, annan fastighet och rörelse erinrade utskottet om att sparavdraget fick utnyttjas också av inkomsttagare med huvudsaklig inkomst från annan inkomstkälla än de nu nämnda. Fastighetsägare och rörelseidkare hade enligt utskottets uppfattning i minst samma omfattning som löntagare möjlighet att utnyttja sparavdraget vid taxeringen. Man borde inte heller bortse från att beskattningsreglerna rörande jordbruk och rörelse möjliggjorde en skattefri kapitalansamling inom dessa inkomstkällor av betydande storlek jämfört med de fördelar ett sparavdrag av nuvarande omfattning erbjöd.

Motionerna

I: 97 och II: 113

Den förda ekonomiska politiken kännetecknas av en medveten strävan från den socialdemokratiska regeringens sida att på olika sätt gynna det kollektiva ägandet och sparandet. Exempel härpå utgör det kollektiva sparandet i AP-fonden, den statliga investeringsbanken och den omfattande skattefinansieringen av offentliga investeringar.

Detta har påverkat det enskilda sparandet. Statistiken över hushållssparandets utveckling visar att detta under senare tid närmast stagnerat. Det är därför nödvändigt att med olika medel främja ett ökat enskilt sparande.

Vidare bör det enskilda sparandet i större omfattning kunna bidra till den offentliga sektorns kapitalbehov. Ett högre enskilt sparande underlättar den

ekonomiska politikens uppgifter och inskränker behovet av högre skatter för skattefinansiering av offentliga investeringar.

En omläggning av politiken i denna riktning måste dock gå hand i hand med sådana stimulansåtgärder som säkerställer ett totalt sparande av tillräcklig omfattning. För människor som inte tidigare varit vana att regelbundet spara torde sparstimulansen lättast kunna åstadkommas om man knyter sparandet till olika former av s. k. målsparande.

En egen bostad är av naturliga skäl ett sparmål av mycket hög angelägenhetsgrad, särskilt för många ungdomar. Betydande resultat borde kunna nås om bostadssparandet stimulerades. Därför föreslås att den som under något av åren 1971 till och med 1976 — alltså under en sexårsperiod — sätter in pengar på ett särskilt bostadskonto skall få dra av det sparade beloppet i sin deklaration. Som maximalt årligt belopp föreslås 1 500 kronor för ensamstående och 3 000 kronor för äkta makar, d. v. s. för hela sexårsperioden maximalt 9 000 respektive 18 000 kronor. De insatta medlen skall vara avsedda för förvärv av eget hem eller för att betala insats i bostadsrättsförening eller bostadsförening. Att ägaren använder en del av fastigheten för yrkesverksamhet bör inte utgöra något hinder och inte heller den omständigheten att bostaden är uppförd på en jordbruksfastighet. Om pengarna tas ut från banken utan att användas för bostadsförvärv, skall de i vanlig ordning upptagas till beskattning.

Den som har eget hem och på sina lån gör större amorteringar än »normala» skall få dra av överskjutande belopp, dock maximalt 700 kronor. För skattskyldig som har hemmavarande barn under 16 år föreslås att maximum skall höjas med 200 kronor per barn. Såsom normal amortering bör kunna betraktas ett belopp motsvarande 1,5 % av taxeringsvärdet.

En sparform som det är särskilt angeläget att stimulera är aktiesparandet, då det dels erbjuder spararen säkerhet mot inflation, dels bidrar till en breddning av delägarskapet i näringslivet. Även om denna sparform under senare år vunnit i popularitet också bland småspararna, är det uppenbart att ytterligare stimulansåtgärder skulle kunna bredda kretsen av aktiesparare betydligt.

En successiv avveckling av skatten på den utdelade vinsten från aktiebolagen skulle med all sannolikhet medföra att företagen i växande utsträckning ombesörjde sin kapitalanskaffning genom aktieemissioner. Detta skulle verksamt bidra till att öka det totala aktiematerialet, vilket är en förutsättning för att aktieägandet skall kunna bli mera spritt.

Inkomst av kapital är för närvarande fri från skatt intill ett belopp av 400 kr. för ensamstående och 800 kr. för äkta makar. Denna skattefrihet gäller sådan kapitalavkastning som faktiskt kan beläggas, d. v. s. ränta på innestående bankmedel, utdelning på aktier m. m. Denna skattefrihet bör gälla även för innehavare av rörelse, t. ex. jordbruk.

Någon principiell skillnad föreligger inte mellan den avkastning som

erhålls av på bank insatta medel och aktieinnehav och den avkastning som erhålls av rörelse vari en person investerat sitt sparkapital. En del av rörelseresultatet kan hänföras till den personliga arbetsinsatsen medan en annan del härrör från det insatta kapitalet. Skattskyldig som insatt sitt sparkapital i jordbruk, annan fastighet eller rörelse bör erhålla samma skatteförmån som om han haft inkomst av kapital.

I: 784 och II: 919

Den ständiga penningvärdeförsämringen har en avskräckande effekt på det traditionella sparandet i bankerna. Därför är det särskilt nödvändigt att sparstimulerande åtgärder vidtas för denna form av småsparande. Lönsparandet är exempel på åtgärder inom detta område som gett resultat.

En sådan stimulans innebär utan tvekan en höjning av det skattefria beloppet för inkomst av kapital. För närvarande är detta 400 kr. för ensamstående och 800 kr. för makar gemensamt. Dessa belopp har varit oförändrade sedan 1962 års taxering. Sedan dess har en stark penningvärdeförsämring kommit att innebära att de nu gällande avdragen minskat i sitt reella värde. En höjning av det skattefria beloppet till 600 kr. för ensamstående och 1 200 kr. för makar gemensamt skulle vara en rättvis justering från penningvärdesynpunkt. Det skulle även innebära en stimulans åt det mindre sparandet från allmänheten. Särskilt kan det påverka sparbenägenheten hos ungdomen och yngre familjer.

Mot bakgrunden av såväl inkomst- som prisutvecklingen under den tid de nuvarande avdragen gällt och angelägenheten av en stimulans av det mindre sparandet inom beskattningens ram torde en ändring vara befogad.

I: 796 och II: 899

Klimatet för det enskilda sparandet i vårt land kan inte betecknas som tillfredsställande. Det lönsparande som främjas av det allmänna har fått viss anslutning från allmänheten men kan inte sägas ha kommit upp till önskvärd omfattning. Det personliga sparandet bör främjas på ett effektivare sätt, nämligen genom särskild premiering i beskattningshänseende.

Banksparandet är en sparform som är särskilt betydelsefull för småspararna. Det är angeläget att kompensera denna sparform, då den hör till dem som särskilt hårt drabbas av inflationen. Även administrativa skäl talar för att premiera banksparandet. Sparpremien bör därför knytas till särskilda bankkonton. Premien bör utgå i form av proportionellt avdrag på den statliga inkomstskatten med viss del av under året insatt belopp. Premien kan försöksvis sättas vid 10 procent av årets nysparande. I syfte att stimulera ett långsiktigt sparande utfaller den endast om beloppet stått inne en viss period, t. ex. 5 år. Detta motsvarar en årlig tilläggsränta av ca 2 procent.

Denna metod skulle ge en sparstimulans oberoende av vederbörandes inkomstnivå. Den skulle vara förmånlig för småspararna, som nu drabbas

hårt av inflationen. För att förhindra s. k. vartannatårssparande bör premiering endast ske för belopp som ökar kontots tidigare maximum.

Kontot bör inte vara spärrat, men om uttag sker före utgången av den stipulerade 5-årsperioden skall den på uttaget belopp belöpande premien återgå till statsverket. Detta kan ske genom att banken som skattebelopp inbetalar 10 procent av i förtid uttaget belopp.

Hinder bör inte möta att — efter överenskommelse mellan arbetsgivaren och den anställde — låta sparavdraget slå igenom redan vid källskatten. Överenskommelse bör sålunda kunna få träffas om att arbetsgivaren ombesörjer sparkontoinsättning för den anställdes räkning. Källskatten bör då kunna minskas med 10 procent av på sparkontot insatt belopp. För B-skattbetalare, företagare och fria yrkesutövare bör motsvarande möjligheter öppnas.

Det finns vidare starkt grundad anledning att pröva en form för skattelättnader som premierar bostadssparandet. En ökning av bostadssparandet blir till nytta för spararna själva men även för bostadssektorn som helhet genom att ökade kapitalresurser ställs till bostadsbyggandets förfogande.

Premiering bör utgå till den som sätter in pengar på särskilt bostadssparkonto. Medlen skall användas för eget hem eller insatslägenhet i bostadsrättsförening. Att ägaren använder en del av fastigheten i yrkesverksamhet eller att bostaden uppförs på jordbruksfastighet bör inte utgöra hinder för premiering. För att undgå beskattning bör medlen ha investerats för ändamålet senast före utgången av tio år efter sparandeperiodens början.

II: 414

Det privata ägandet, definierat som hushållssparandet, har under senare år kraftigt sjunkit. Den statistik som finns synes visa att sparandet gått ned med över 50 % på fem år. Detta har skett trots att ränteläget varit högt och i stigande.

De stora reformer som skett genom utbyggnaden av försäkringssystemet, genom införandet av ATP och uppbyggnaden av en aktiv arbetsmarknadspolitik har gjort mycket för att förbättra medborgarnas villkor. Det är emellertid oriktigt att se dessa förbättringar som ett skäl att avvisa förslag som syftar till att ytterligare utvidga medborgarnas möjligheter att i trygghet själva forma sin tillvaro. Det låter sig svårligen göras inom ramen för kollektiva lösningar genom det allmännas försorg.

Det är stora svårigheter förknippade med att få en ökning av hushållssparandet till stånd. Genom den snabba penningvärdeförsämringen och de successiva skärpningarna i den indirekta beskattningen har det inte varit särskilt lönande att spara. Åtskilliga år har realräntan förmodligen varit negativ. Till detta kommer att utbyggnaden av socialförsäkringssystemet och de studiesociala reformerna medfört att många av de motiv som funnits för den enskilde att spara har försvagats.

Det välstånd som har gjort att dessa motiv bortfallit eller försvagats gör det emellertid också möjligt att det skapas nya, mer positiva behov av att ha besparingar. I framtiden kommer människorna att spara för att ha en likviditetsreserv, för att ha pengar till hands till bilbyte eller till kontantinsats till eget hus.

Framväxten av dessa nya sparmotiv kan påskyndas genom olika stimulanser från statens sida, genom premiering på olika sätt av sparande. Hur detta skall ske beror i hög grad på hur vi väntar oss att medborgarna reagerar på olika slags åtgärder. Vår kunskap om dessa saker och om hushållens attityder till sparande är begränsade. Ett återupptagande av de undersökningar av hushållens sparvanor som gjorts av konjunkturinstitutet skulle säkert kunna ge mycket av intresse.

Att allmänhetens intresse för aktier stigit mycket kraftigt de senaste åren är klart. Lika klart är emellertid att det fortfarande är ett begränsat antal som utnyttjat denna möjlighet och att det därför är ett mycket stort antal människor som i framtiden kan beräknas placera en del av sina sparmedel på detta sätt. För att så skall ske krävs emellertid flera förutsättningar. Den första etappen måste vara att få fram det banksparande som är en förutsättning för ett sunt aktiesparande. Dessutom måste det rent tekniska förfarandet förenklas. Olika former av förvaltningsbolag, aktiefonder och notariatservice är en god hjälp för den ovane aktiespararen. En utformning av aktievinstskatten som ger åtminstone det stora flertalet aktiesparande en chans att tjäna en slant på sina investeringar är också en förutsättning för att aktieägandet skall kunna föras ut till en bredare allmänhet. Dessutom bör företagens information till aktieägare och massmedia ytterligare förbättras.

II: 564

Det finns starka skäl att pröva en form av skattelättnader som premierar bostadssparandet. Ett ökat bostadssparande blir till nytta inte bara för spararna själva utan även för bostadssektorn som helhet genom att ökade kapitalresurser ställs till bostadsbyggandets förfogande.

Premiering bör t. ex. utgå till den som under fem år sätter in pengar på särskilt bostadskonto. Medlen skall användas för eget hem eller insatslägenhet i bostadsrättsförening. Att ägaren använder en del av fastigheten i yrkesverksamhet eller att bostaden uppföres på jordbruksfastighet bör inte utgöra hinder för premiering. Om det insatta beloppet används för ej avsett ändamål, bör det naturligtvis däremot återföras till beskattning. För att undgå beskattning bör medlen ha investerats för ändamålet inom viss tid, t. ex. senast 10 å 12 år efter sparandetidens början.

Utskottet

Med anledning av att bevillningsutskottet i detta betänkande har att behandla motioner syftande till att genom åtgärder vid beskattningen stimulera det enskilda sparandet vill utskottet inledningsvis anföra följande.

Under de senaste åren har i diskussionen om det samhällsekonomiska läget och om prognoserna för den svenska samhällsekonomin alltmer betonats betydelsen av ökad kapitalbildning som en förutsättning för en fortgående standardhöjning och för att kunna hävda oss i den internationella konkurrensen. Stegringen av de personliga inkomsterna och den därmed följande konsumtionsökningen har alltmer riktat uppmärksamheten på betydelsen av ett ökat personligt sparande. Mellan 1964 och 1969 växte således realinkomsterna med 10 %, medan realkonsumtionen ökade nästan dubbelt så mycket — eller med 19,2 %, allt räknat i fasta priser.

1960-talet kännetecknas av ett ökat offentligt sparande. Bidragande orsaker till denna ökning är framför allt fonduppyggnaden inom ATP (jfr bilaga 1), inrättandet av den statliga investeringsbanken och kommunernas ökande skattefinansiering av sina investeringar. En återblick på åren 1968 och 1969 ger vid handen att de offentliga investeringarna ökade med 6 resp. 10 %, varav under 1969 de statliga med 9 % och de kommunala med närmare 11 %. I sammanhanget bör understrykas att ATP-sparandet utgör en tillgång av mycket stor vikt i och med att detta sparande innebär en konvertering av konsumtion till sparande. Medel som i annat fall skulle ha gått till konsumtion samlas upp i AP-fonderna och används till att finansiera nödvändiga investeringar. AP-fondernas årliga placeringsbehov uppgår f. n. till ca 5 miljarder kr.

Ökningen av det offentliga sparandet motsvarar i stort sett minskningen av företagssparandet under 1960-talet. Efter en uppgång under åren 1964—1966 minskade industrins totala investeringar successivt från mitten av 1966 fram till 1968 men beräknas åter öka under 1969 och 1970 enligt en i november 1969 genomförd enkätundersökning. I sammanhanget bör uppmärksammas den kapitaltillförsel som aktiebolagen kan erhålla i samband med nyemissioner. Med en så gott som konstant krympande självfinansieringsgrad sedan mitten av 1950-talet har företagen tvingats att i ökad utsträckning anlita extern finansiering. Nyemissionerna har tilltagit kraftigt under det senaste decenniet och därvid har den numera permanenta s. k. Annell-lagstiftningen haft stor betydelse. Under 1960-talet uppgick nyemissionerna till 2 927 milj. kr. mot 786 milj. kr. under föregående tioårsperiod eller nästan en fyrdubbling. I förhållande till bruttonationalprodukten uppgick emissionerna under 1960-talet i genomsnitt till 0,27 % och i förhållande till börsaktiernas kursvärde till 1,3 %. Motsvarande siffror för 1950-talet var 0,16 resp. 0,9 %. Intressant är även att företagens kapitalanskaffning i form av nyemissioner följer börsutvecklingen ganska väl. Under

rekordåret 1965 uppgick nyemissionerna i de börsnoterade företagen till 768 milj. kr. Motsvarande siffror för åren 1966—1969 var 327, 171, 83 resp. 381 milj. kr. Inte något av de börsnoterade företagen har hittills i år beslutat genomföra nyemissioner.

Inlåningsutvecklingen i sparinstitutet framgår av bilaga 2 till betänkandet. Utvecklingen under 1969 innebär en minskad ökningstakt för den totala inlåningen. Uppbromsningen av inlåningen har i särskilt hög grad berört affärsbankerna. Informationen om inlåningens fördelning på olika innehavarkategorier i vissa affärsbanker anger en stagnation för företagen. Även hushållens inlåning har minskat, vilket för övrigt framgår av nationalräkenskaperna. I statsverkspropositionens bilaga om nationalbudgeten riktar konjunkturinstitutet uppmärksamheten särskilt på hushållssparandet och konstaterar att en tendens till sjunkande sparkvot, mätt som relationen mellan hushållens sparande och disponibla inkomster, gjort sig gällande fr. o. m. 1965. Under perioden 1955—1964 varierade sparkvoten mellan 7 och 8,5 %. Efter 1964 har den emellertid sjunkit successivt från 6,5 % 1965 till 3,5 % 1969. Konjunkturinstitutet konstaterar emellertid att statistiken på detta område är ofullständig och svårtolkad, och att den angivna utvecklingen av sparkvoten, särskilt för de senaste åren, inte kan sägas vara säker. Nedgången 1965—1969 kan ha både statistiska och reella förklaringar.

Av olika anledningar kan man enligt konjunkturinstitutet räkna med att hushållens inkomster och därmed nivån för hushållssparandet underskattas. Sparkvoten ligger därför för lågt. Det torde vidare ha ägt rum en inkomstfördelning till förmån för låginkomsttagarna som är svår att belägga statistiskt men som kan ha påskyndats under senare år och tenderat att sänka sparkvoten. I samma riktning bör också tillväxten av antalet löntagare verka på bekostnad av antalet enskilda företagare. De senare kan antas ha större sparkvot än de förra. Även ombildning av familjebolag till aktiebolag minskar sparkvoten för hushållen.

Konjunkturinstitutet konstaterar vidare att konsumtionsbenägenheten kan ha ökat på grund av attraktiviteten hos nya och dyra varaktiga konsumtionsvaror samt nya expanderande former för deras distribution. Den snabba utbredningen av kreditköp under senare år bör också ha medfört en sänkning av sparkvoten.

En mycket svårbedömd fråga är enligt konjunkturinstitutet vilken verkan införandet av ATP haft och kommer att få på hushållens sparkvot — någon synlig effekt kan inte spåras under de första fem åren. Effekten av ATP bör emellertid komma till synes först successivt när allt fler inkomsttagargrupper verkligen kan ha tjänat in och kan räkna med de framtida pensionsförmånerna och då ställer om sina sparvanor i enlighet därmed. Som ytterligare faktor nämner konjunkturinstitutet den ökade omfattningen av obligatorisk sjukförsäkring, som kan tänkas ha försvagat motivet för sparande som buffert mot oförutsedda utgifter.

Trots den uppbromsade inlåningstakten bör dock inte förbises de aktiva insatser som sparinstitutet gör på olika områden. Som ett led i dessa åtgärder ingår ungdomens lönsparande och det allmänna lönsparandet. De till betänkandet fogade bilagorna 3—5 visar att dessa former av sparande fått en betydande omfattning. I och med att 1970 års värriksdag anvisat ett reservationsanslag på 700 000 kr. till kampanj för lönsparandet har under de senaste sju åren sammanlagt 4,65 milj. kr. av statsmedel ställts till förfogande för denna kampanj. Fullmäktige i riksgäldskontoret har sedan budgetåret 1966/67 ansvaret för kampanjerna för lönsparandet. Själva planläggningen och genomförandet av kampanjerna leds av kommittén för allmänna lönsparandet i vilken ingår representanter för statsmakterna, arbetsmarknadens parter och sparinstitutet.

I de förevarande motionerna framhålls att man till följd av penningvärdeförändringen och behovet av att dämpa den privata konsumtionen och trygga det ekonomiska framåtskridandet bör vidta åtgärder för att stimulera olika former av sparande. I vissa motioner framhålls att det ökade offentliga sparandet medfört ett minskat utrymme för enskilt sparande.

I motionerna I: 796 och II: 899 begärs premiering av personligt sparande genom skattelättnader för medel som insatts på särskilt *sparkonto* i bank. Förslaget innebär i huvudsak införande av rätt att under en femårsperiod göra insättningar på sådant konto, varvid sparpremie bör utgå som avdrag vid den statliga inkomstskatten med försöksvis 10 % av årets nysparande. I motionerna I: 97 och II: 113, I: 796 och II: 899 samt motionen II: 564 yrkas rätt till avdrag för medel som satts in på särskilt *bostadskonto* för inköp av eget hem eller för insats i bostadsrättsförening. Yrkandet i de båda förstnämnda motionerna innebär ett uppskov med beskattningen av de insatta medlen. I dessa motioner förordas också viss skattefrihet för sådant sparande som sker i form av särskilt stora amorteringar av skuld på en- eller tvåfamiljsfastighet eller bostadsrättslägenhet. I motionerna I: 784 och II: 919 yrkas en höjning av det s. k. sparavdraget med 200 kr. för ensamstående och med 400 kr. för makar, medan motionärerna i motionerna I: 97 och II: 113 anser att rätten till sparavdrag bör utsträckas till att gälla också fysiska personer, som har inkomst av jordbruksfastighet, annan fastighet eller rörelse. I sistnämnda motioner framhåller motionärerna även att en successiv avveckling av skatten på utdelad vinst från aktiebolagen skulle stimulera aktiesparandet. Slutligen yrkas i motionen II: 414 utredning om hushållens sparvanor.

Som framgår av den inledningsvis lämnade redogörelsen har utskottet senast förra året avstyrkt bifall till motionsyrkanden syftande till att främja det personliga sparandet genom avdrag vid beskattningen eller genom hel eller partiell skattebefrielse för belopp som insätts på vissa konton. Därmed har utskottet givetvis inte underskattat sparandets betydelse för samhälls-

ekonomin utan endast velat framhålla att sparandet i första hand bör främjas genom andra åtgärder än genom lättnader vid beskattningen.

Beträffande frågan om premiering av personligt sparande på särskilt spar-konto hänvisade utskottet till de undersökningar som utförts av utredningen om sparstimulerande åtgärder och som redovisats i utredningens betänkande (SOU 1961: 2). Undersökningarna hade givit vid handen att det knappast var möjligt att genom definitiva skattelättnader effektivt åstadkomma ett verkligt nysparande. Det föreslagna systemet med avsättning av medel till sparkonto skulle innebära nya möjligheter till inkomst- och progressionsutjämning, och denna synpunkt kunde enligt utskottets mening appliceras även på bestämmelser om premiering av sparande på särskilt bostads-konto. I fråga om förslaget att via beskattningen premiera överamorteringar av skuld på egnahemslån åberopade utskottet de enligt utskottets mening förmånliga bestämmelser som gällde för beräkning av inkomst av egnahemsfastigheter och bostadsrättslägenheter. De eventuella åtgärder som erfordrades för att stimulera bostadssparandet borde enligt utskottets mening ske på annat sätt än genom lättnader vid beskattningen. Utöver de stats- och kommunfinansiella verkningarna av förslagen om en höjning av det s. k. sparavdraget i inkomstkällan kapital eller en utvidgning av dess användningsområde till inkomstkällorna jordbruksfastighet, annan fastighet och rörelse erinrade utskottet om att sparavdraget fick utnyttjas också av inkomsttagare med huvudsaklig inkomst från annan förvärvskälla än de nu nämnda. Fastighetsägare och rörelsedikare hade i minst samma omfattning som löntagare möjlighet att utnyttja sparavdraget vid taxeringen. Enligt utskottets mening borde man inte heller bortse från att beskattningsreglerna för jordbruk och rörelse möjliggjorde en skattefri kapitalansamling inom dessa inkomstkällor av betydande storlek jämfört med de fördelar ett sparavdrag av nuvarande omfattning erbjöd.

Då yrkandena i de nu förevarande motionerna grundas på samma skäl som de vilka utskottet hade att behandla förra året och då några omständigheter som bör föranleda ändrat ståndpunktstagande inte framkommit anser utskottet sig böra avstyrka bifall till motionerna I: 97 och II: 113 i ovan berörda delar samt till motionerna I: 784 och II: 919, I: 796 och II: 899 samt II: 564.

För att stimulera aktiesparandet vill motionärerna i motionerna I: 97 och II: 113 få till stånd en successiv avveckling av skatten på utdelad vinst från aktiebolagen. Utskottet vill med anledning härav framhålla att utskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande 1970: 11 avstyrkt bifall till motionsyrkanden syftande till en avveckling av dubbelbeskattningen av svenska aktiebolags och svenska ekonomiska föreningars vinster.

I motionen II: 414 begärs utredning i syfte att undersöka hushållens sparvanor samt förslag till åtgärder för att stimulera det enskilda sparandet. Med anledning härav vill utskottet erinra om att statistiska centralbyrån

med jämna mellanrum gör sparundersökningar. Verket har i sin anslagsframställning för budgetåret 1970/71 lagt fram förslag om bl. a. fyra nya intermittenta undersökningar, varav en sparundersökning. Chefen för finansdepartementet har emellertid i bilaga 9 till statsverkspropositionen framhållit att förslagen till intermittenta undersökningar enligt hans mening bör utredas ytterligare och att därvid en sparundersökning bör komma i första hand. Vid årets remissdebatt har chefen för finansdepartementet förklarat sig beredd överväga frågan om en ny sparundersökning. Det i motionen II: 414 aktualiserade problemet är således föremål för Kungl. Maj:ts uppmärksamhet, och utskottet anser sig därför inte ha anledning tillstyrka bifall till yrkandet i motionen.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet

att riksdagen avslår

- 1) motionerna I: 97 och II: 113, i vad de hänvisats till bevillningsutskottet,
- 2) motionerna I: 784 och II: 919,
- 3) motionerna I: 796 och II: 899,
- 4) motionen II: 414, i vad den hänvisats till bevillningsutskottet, samt
- 5) motionen II: 564.

Stockholm den 2 april 1970

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande

från första kammaren: herrar John Ericsson (s), Tistad (fp), Yngve Nilsson (m), Tage Johansson (s), Levin (fp), Gösta Jacobsson (m), Paul Jansson (s), Arne Pettersson (s), Ove Karlsson (s) och Johan Olsson (cp); samt

från andra kammaren: herrar Brandt (s), Engkvist (s), Vigelsbo (cp), Kristenson (s), Carlstein (s), Eriksson i Bäckmora (cp), Hammarsten (s), Wikner (s), Enarsson (m) och Ahlmark (fp).

Reservationer

I) av herrar *Yngve Nilsson* (m), *Gösta Jacobsson* (m) och *Enarsson* (m), vilka ansett

dels att utskottet bort tillstyrka bifall till de i motionerna I: 97 och II: 113 framförda förslagen om

1) rätt att i deklARATIONEN göra avdrag för insättning på särskilt bostadskonto under åren 1971—1976 av medel, avsedda för förvärv av eget hem eller för insats i bostadsförening med belopp på sammanlagt högst 9 000 kr. för ensamstående och 18 000 kr. för makar,

2) rätt för ägare av en- och tvåfamiljsfastighet eller bostadsrättslägenhet att under vissa förutsättningar i deklARATIONEN göra avdrag för amortering av skuld på fastigheten eller lägenheten, i den mån amorteringen överstiger 1,5 % av vederbörande taxeringsvärde, dock maximalt med 700 kr. jämte 200 kr. för varje hemmavarande barn under 16 år,

3) rätt till sparavdrag om högst 400 kr. för ensamstående och 800 kr. för äkta makar för den som insatt sparkapital i inkomstkällorna jordbruksfastighet, annan fastighet eller rörelse, dock endast i den mån sparavdraget ej kunnat utnyttjas i inkomstkällan kapital,

4) åtgärder på beskattningens område i syfte att stimulera aktiesparandet;

dels att utskottet på grund härav under punkten 1 bort hemställa,

a) att riksdagen, med bifall till motionerna I: 97 och II: 113 i vad de hänvisats till bevillningsutskottet, antar de vid motionerna fogade förslagen till lag om bostadssparande och lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370) samt

b) att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna vad i motionerna anförts angående aktiesparande.

II) av herrar *Tistad* (fp), *Yngve Nilsson* (m), *Levin* (fp), *Gösta Jacobsson* (m), *Johan Olsson* (cp), *Vigelsbo* (cp), *Eriksson* i Bäckmora (cp), *Enarsson* (m) och *Ahlmark* (fp), vilka — under åberopande av innehållet i motionerna I: 784 och II: 919, I: 796 och II: 899, II: 414 samt II: 564 — ansett att utskottet under punkterna 2—5 bort hemställa,

att riksdagen med anledning av motionerna I: 784 och II: 919, I: 796 och II: 899, II: 414, i vad motionen hänvisats till bevillningsutskottet, samt II: 564 i skrivelse till Kungl. Maj:t begär

a) utredning och förslag om höjning av det s.k. sparavdraget i inkomstkällan kapital till 600 kr. för ensamstående och 1 200 kr. för makar,

b) utredning och förslag rörande premiering av personligt sparande på särskilt sparkonto i bank eller annan penninginrättning samt rörande skattelättnader för bostadssparande,

c) utredning om hushållens sparvanor och förslag till åtgärder i syfte att i övrigt stimulera det enskilda sparandet.

Bilaga 1

*Allmänna pensionsfonden: placeringarna efter låntagargrupp 31/12
1963—1969*

	Milj. kr. (kontantvärden)							%						
	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969
Statspapper	435,3	700,1	979,4	1 210,7	1 455,1	1 987,2	2 580,9	9,1	9,6	9,4	8,3	7,6	7,9	8,2
Bostadskrediter	1 977,7	3 021,4	4 245,2	6 599,3	8 560,4	11 639,1	14 741,2	41,5	41,5	40,7	45,2	44,4	46,3	47,0
Kommuner	665,4	1 139,5	1 672,6	1 963,9	2 426,8	2 897,9	3 461,1	14,0	15,7	16,0	13,5	12,6	11,6	11,1
Näringslivet	1 607,2	2 346,1	3 480,5	4 777,6	6 651,2	8 465,4	10 318,3	33,7	32,2	33,3	32,6	34,5	33,6	33,1
Industriföretag m. fl. ...	1 312,0	1 820,2	2 566,3	3 349,8	4 915,7	6 364,8	7 542,3	27,5	25,0	24,6	22,9	25,5	25,3	24,2
Jordbruk	165,9	250,1	349,6	474,4	582,4	686,1	778,4	3,5	3,4	3,3	3,2	3,0	2,7	2,5
Återlån	129,3	275,8	564,6	953,4	1 153,1	1 414,5	1 997,6	2,7	3,8	5,4	6,5	6,0	5,6	6,4
Utländska obl.	75,4	72,4	64,0	59,0	120,5	143,0	138,8	1,6	1,0	0,6	0,4	0,6	0,6	0,5
Bank- och pg-tillgodohavande	3,2	1,5	1,4	6,4	63,7	0,8	18,8	0,1	—	—	—	0,3	—	0,1
Summa	4 764,2	7 281,0	10 442,9	14 616,9	19 277,7	25 133,4	31 259,1	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bilaga 2

Inlåningsutvecklingen i vissa sparinstitut i mkr (exkl. räntor utom i vad avser jordbrukskassor)

Dec.	Affärsbanker	Sparbanker	Postsparbanken	Jordbrukskassor
1945	6 846	5 468	1 394	193
1963	24 410	18 325	5 745	1 797
1964	26 649	19 699	6 104	2 162
1965	27 731 (+ 4,1 %)	21 184 (+ 7,0 %)	6 386 (+ 4,6 %)	2 551 (+ 18,0 %)
1966	30 303 (+ 9,3 %)	23 246 (+ 9,7 %)	6 882 (+ 7,8 %)	2 921 (+ 14,5 %)
1967	35 017 (+ 15,6 %)	26 011 (+ 11,9 %)	7 418 (+ 7,8 %)	3 349 (+ 14,7 %)
1968	40 442 ¹ (+ 17,8 %)	28 150 (+ 8,6 %)	7 873 (+ 6,1 %)	3 733 (+ 11,4 %)
1969	41 050 (+ 1,5 %)	29 837 (+ 7,1 %)	8 348 (+ 6,0 %)	4 263 (+ 14,2 %)

Inlåningsutvecklingen i vissa sparinstitut i 1953 års penningvärde

Vid slutet av	Affärsbankerna ² mkr	Sparbankerna mkr	Postsparbanken mkr	Jordbrukskassorna mkr
1953	11 839	9 343	2 849	617
1954	12 600	9 878	2 992	703
1955	12 277	10 268	3 086	765
1956	12 235	10 572	3 154	799
1957	12 784	10 937	3 267	834
1958	13 672	11 259	3 379	848
1959	16 188	11 988	3 580	921
1960	15 279	12 434	3 865	1 001
1961	15 630	12 882	3 970	1 087
1962	16 821	13 219	4 109	1 181
1963	18 250	13 812	4 344	1 312
1964	19 590	14 520	4 487	1 529
1965	19 564	14 993	4 567	1 720
1966	20 132	15 525	4 588	1 851
1967	22 232	16 526	4 709	2 032
1968	23 821	17 600	4 920	2 220
1969	23 529	18 345	5 112	2 499

¹ 1968 års siffra anpassad till de ändrade redovisningsregler som fr. o. m. 1969 gäller för bl. a. inlåningen i affärsbankerna.

² Beloppen för affärsbankerna exkl. vid årsskiftet krediterade räntor, övriga inkl. vid årsskiftet krediterade räntor.

Ungdomens lönsparande

Antal lönsparare

År	Nyttillkomna under året st.	Avgångna under året st.	Antal vid slutet av resp. år st.	Förändring under året st.
1950	30 000	2 300	27 700	+ 27 700
1951	18 000	3 700	42 000	+ 14 300
1952	12 000	8 000	46 000	+ 4 000
1953	15 000	9 000	52 000	+ 6 000
1954	19 000	13 700	57 300	+ 5 300
1955	25 000	16 000	66 300	+ 9 000
1956	24 300	15 000	75 600	+ 9 000
1957	31 000	14 200	92 400	+ 16 800
1958	40 200	16 000	116 600	+ 24 000
1959	29 462	19 838	126 100	+ 10 000
1960	34 116	20 956	139 300	+ 13 000
1961	36 821	25 228	151 100	+ 11 500
1962	37 554	22 782	165 900	+ 15 000
1963	26 589	25 991	166 500	+ 600
1964	54 723	48 836	172 400	+ 5 900
1965	55 031	58 345	169 100	- 3 300
1966	43 760	48 160	164 700	- 4 600
1967	41 616	44 391	161 900	- 2 800
1968	53 172	41 820	153 300	- 8 600
1969	31 077	38 971	145 387	- 7 900

Det allmänna lönsparandet

År	Nyttillkomna under året st.	Avgångna under året st.	Antal vid slutet av resp. år st.	Förändring under året st.
1962	336 200	—	336 200	+ 336 200
1963	128 150	28 450	436 000	+ 99 700
1964	80 350	52 900	463 450	+ 27 450
1965	82 000	52 000	493 450	+ 30 000
1966	136 050	58 000	571 500	+ 73 750
1967	165 850	58 900	678 400	+ 106 900
1968	134 600	64 400	748 600	+ 70 200
1969	143 300	79 700	814 200	+ 65 600

Ungdomens lönsparande

	31/12 1967 st.	31/12 1968 st.	31/12 1969 st.	Inne- stående 1/1 -68 mkr	Insatt under 1968 mkr	Uttaget under 1968 mkr	Inne- stående 31/12 -68 mkr	Insatt under 1969	Uttaget under 1969	Inne- stående 31/12 -69	Ökning under 1967	Ökning under 1968	Ökning under 1969
Postbanken	90 747	81 972	72 175	147,8	56,1	67,0	144,2	52,1	68,3	136,0	0,4	— 3,7	— 8,2
Sparbankerna	62 559	60 896	60 862	104,3	52,3	52,7	109,5	64,2	62,1	118,7	11,6	5,2	9,2
Affärsbankerna ..	7 461	8 487	9 944	13,2	9,1	7,0	16,1	11,0	9,4	18,7	2,8	2,9	2,6
Centralkassor för jordbrukskredit	897	1 663	2 150	1,5	0,9	0,5	2,1	1,8	0,8	3,3	0,3	0,5	1,2
KF:s sparkassa ..	144	133	124	0,4	0,2	0,2	0,4	0,2	0,2	0,4	0,0	0,0	0,0
HSB	100	130	132	0,1	0,1	0,0	0,2	0,0	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0
Summa	161 908	153 281	145 387	267,4	118,7	127,4	272,4	129,3	140,8	277,2	15,1	5,1	4,8
Motsvarande belopp utgjorde för 1968								118,7	127,4	272,4			5,1
1967								123,5	121,7	267,4			15,1
1966								111,8	108,9	253,1			16,5
1965								107,3	107,2	236,2			12,1
1964								100,1	97,9	224,0			10,4
1963								97,7	85,6	213,6			18,8
1962								87,4	71,5	194,9			22,8
1961								78,3	66,4	172,2			18,4
1960								68,1	49,2	153,3			24,6
1959								60,5	41,3	128,9			23,5
1958								52,2	29,3	105,6			26,3
1957								35,6	24,9	79,3			13,4
1956								30,0	20,3	65,9			11,6
1955								25,2	16,7	54,3			9,4
1954								20,7	14,2	44,9			7,5
1953								18,3	9,1	37,4			10,1
1952								16,4	5,0	27,3			12,0
1951								12,6	2,3	15,3			10,5
1950								5,1	0,4	4,8			4,8

Det allmänna lönsparandet

	Antal lönsparare			Sparbelopp (i mkr)									Kr		
	1967	1968	1969	Inne- stående 1/1 -68 (inkl. ränta)	Netto- insättn. under 1968 (ins. ./.. utt. exkl. ränta)	Inne- stående 1/1 -69 (inkl. ränta)	Netto- insättn. under 1969 (ins. ./.. utt. exkl. ränta)	Inne- stående 31/12 -69 (inkl. ränta)	Ökning av be- hålln. 1967 (inkl. ränta)	Ökning av be- hålln. 1968 (inkl. ränta)	Ökning av be- hålln. 1969 (inkl. ränta)	Konto- behålln. i medel- tal per lönspar. 31/12 1967	Konto- behålln. i medel- tal per lönspar. 31/12 1968	Konto- behålln. i medel- tal per lönspar. 31/12 1969	
Postbanken	124 759	137 906	162 782	278,8	28,2	321,2	41,4	381,9	38,2	42,4	60,7	2 235	2 329	2 346	
Sparbankerna ..	254 740	270 356	293 650	691,9	70,6	799,9	67,4	916,7	170,6	97,9	116,8	2 756	2 959	3 122	
Affärsbankerna ..	286 946	320 512	336 116	630,2	76,5	737,7	50,2	831,0	116,2	107,5	93,3	2 196	2 302	2 472	
Centralkassor för jordbrukskredit	6 652	7 484	8 705	13,7	1,2	15,6	2,3	18,9	1,2	1,9	3,3	2 064	2 079	2 168	
KF:s sparkassa ..	3 829	10 379	10 736	11,5	- 0,6	11,5	1,4	13,6	3,6	0	2,1	3 015	1 106	1 266	
HSB	1 498	2 003	2 232	3,3	0,9	4,5	0,4	5,2	0,7	1,2	0,7	2 210	2 239	2 332	
Summa	678 424	748 640	814 221	1 629,4	176,8	1 890,3	163,1	2 167,2	330,5	250,9	276,9	2 402	2 525	2 662	
Motsvarande belopp utgjorde för år 1968							176,8	1 890,3						2 525	
1967							262,3	1 629,4						2 402	
1966							190,7	1 309,1						2 308	
1965							109,7	1 044,7						2 117	
1964							136,4	899,3						1 919	
1963							227,7	730,4						1 675	
1962							465,6	482,9						1 374	